

danne undseelige Trængende, som hellere ville lide Nød end tye til Fattigvæsenet. Det er kjendes imidlertid af Vaisenhushets Bestyrelse, at der bør skee en Forandring saaledes, at i det Mindste Rescriptet kommer til Udførelse; men det forekommer mig ikke, at det, der i den Henseende er foreslaaet, er aldeles heldigt. Det siges, at fortiden giver Vaisenhuset 700 Rbd. aarlig til Døvstumme-Institutet, og da det nu menes, at dette ligger noget sjernt for Vaisenhushets Næmed, saa antages det, at denne Sum rettere burde anvendes til Fordeel for Børn i Provindserne. Der blev saaledes, hedder det, 1300 Rbd., som for det Første kunde anvendes til Provindserne, og Vaisenhuset vilde desuden derved komme i et noiere Forhold til disse, hvilket vilde kunne blive til Gavn for denne Stiftelse, navnlig med Hensyn til de confirmerede Børns Anbringelse. Dette sidste er vist rigtig, men derimod forekommer det mig, at hvis man vil tage Bidraget fra Døvstummeinstitutet, vil det være det samme som at kræve et større aarligt Tilskud af Statskassen til Vaisenhuset, eller at forhøje den Sum af omtrent 2000 Rbd., som nu tilskydes, til 2,700 Rbd.; thi Staten vil jo rimeligviis komme til at holde Døvstummeinstitutet skadesløst for det Tab i Indtægt, det lider. Det synes mig, at der, for at Rescriptet saa hurtigt som muligt kan blive opfyldt, kunde dertil benyttes de 5 à 600 Rbd., som der siges at kunne paaregnes i Indtægt af Forlagskrifter mere, end der er anført i Budgettet for 1852, hvilken Forøgelse i Indtægt ventes at ville vedblive idetmindste i nogle Aar. Naar disse 5 à 600 Rbd. blive dertil benyttede, vil dette omtrent udgjøre den Sum, som Rescriptet bestemmer; men som jeg har tilladt mig at bemærke, er det vistnok en meget lav Sum, idet der kun skal gives 20 à 24 Rbd. til forældreløse Børn i Provindserne, imedens der anvendes 157 Rbd. for hvert Barn, som optages heri Vaisenhuset. Jeg tør ikke indlade mig paa, hvorvidt dette ikke er en vel kostbar Maade, og om der ikke maaskee paa anden Maade kunde virkes mere til Gavn for forældreløse Børn. Dette Spørgsmaal skal jeg lade staae uafgjort, men det forekommer mig i alt Fald, at det er indlysende, at da Fun-

datsen tilholder, at Vaisenhuset skal komme hele Riget tilgode, er det et for stærkt Misforhold, at der anvendes omtrent 20,000 Rbd. i Hovedstaden, og udenfor Hovedstaden — idetmindste udenfor Sjælland — kun 600 Rbd. eller 10 à 1200 Rbd. Jeg tør imidlertid haabe, at efterat den høitærede Justitsminister har bragt denne Sag i Bevægelse, vil den ogsaa blive ført videre, og at det vil blive taget under nøie Overveielse, hvorvidt der kan gjøres noget mere for forældreløse Børn i Provindserne. Aarsagen til, at der kun er forlangt disse 600 Rbd., formoder jeg, maa rimeligviis være den, at der er Tugen i Provindserne, der veed nogen rigtig Bessed om, hvorledes det dermed forholdt sig. Det er formodentlig gaaet, ligesom det hedder i Directionens Indstilling af 1802, at det hele Forhold med Vaisenhuset er noget, som „de øvrige Undersaatter kun kjende af Navnet.“

Orsted: Den ærede 1ste Landstingsmand for 3die Kreds (Kierkegaard) har henhørt den udelukkende Ret, som Vaisenhuset har til at forlægge og trykke den hellige Skrift, til de forhadte Monopoler, som man maatte vente at faae affassede. Jeg vilde ikke have Noget mod, om man kalder det et Monopol; men er det et Monopol, saa er det grundet i al naturlig Ret, og det har derhos betydelig Statsinteresse, saa at det ingenkunde fortjener at kaldes „forhadt“. Jeg veed ikke iøvrigt, om man kalder det et Monopol, at enhver Forfatter er berettiget til at modsætte sig, at Andre eftertrykke hans Forfatterarbejder, en Ret, som i Almindelighed udøves af Forlæggeren, som har affjøbt Forfatteren hans Ret. Jeg veed meget vel, at der vare Adskillige, der i en vis Periode toge sig meget ivrigt af Eftertrykkere, og betragtede Retten til at modsætte sig Eftertryk som et Monopol, som hverken var juridisk eller moralsk begrundet; men jeg troer, at denne Mening i den senere Tid er saaledes trængt tilbage, at jeg ikke skal indlade mig paa sammes Gjendrivelse. Er det nu en velbegrundet Ret, som tilkommer enhver Forfatter til at disponere over hvem, der maa trykke hans Arbejder, da maa ogsaa Staten, naar den besørger et saadant litterært Arbejde, være besjætt til at udøve samme Ret. Nu er